



Samhällsbyggnadsförvaltningen
Jenny Hertz
0171-626298
jenny.hertz@enkoping.se

Tekniska nämnden

Åtterrapportering till kommunstyrelsen - Budget i balans

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Tekniska nämnden antar samhällsbyggnadsförvaltningens remissvar som sitt eget.

Beskrivning av ärendet

På kommunstyrelsens möte den 29 maj 2023 fick nämnderna som uppvisade underskott i prognosen vid första tertialrapporteringen i uppdrag att beskriva åtgärder som har genomförts eller kommer att genomföras för att nå budget i balans, samt dess konsekvenser, se beslutspunkt 3 i bilagan. Detta ska redovisas på kommunstyrelsens möte den 20 juni 2023.

I tertialrapporteringen visade tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet ett underskott på -3,7 miljoner kronor.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Total driftbudget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet uppgår till 148,1 miljoner kronor och prognosen var 151,8 miljoner kronor. Det innebär ett underskott på 3,7 miljoner kronor. I samband med bokslut för maj har prognosen ändrats så att underskottet har minskat till -0,7 miljoner kronor. Det beror bland annat på ökad uthyrningsgrad av fastigheter och att rivning av delar av Örsundsbrokolan som var planerade under 2023 inte kommer att ske. Prognosen är dock osäker då många verksamheter är säsongbetonade och rådande inflation kan komma att påverka kommande inköp.

Förvaltningen arbetar med att se över åtgärder för budget i balans 2023 och för att skapa förutsättningar inför arbete med budget 2024. Det kommer att vara utmanande att hantera rådande kostnadsökningar kopplat till inflation och behov som finns beskrivna i äskningarna till budget 2024.

Förvaltningen håller på att se över möjligheter för kostnadsminskningar med fokus att se nya möjligheter, översyn av prioriteringar och även vilka kostnader som är kopplade till ambition. Förvaltningen har även påbörjat ett arbete utifrån de

uppdrag som riktades till förvaltningen kopplade till ändringsbudgeten för 2023 så som bland annat arbete med avtalstrohet.

Nedan beskrivs de verksamheter som uppvisar avvikelser mot budget.

Verksamheten för allmän plats

Totalt visar verksamheten för allmän plats en prognos på ett underskott med 1,5 miljoner kronor mot budget.

Kostnaden för vinterväghållning har ökat på grund av indexuppräknning och stora skiftningar i väder. Det finns en osäkerhet i prognosen, då vädret för årets sista månader är avgörande för vinterväghållningens totala kostnad. Verksamheten har svårt att påverka denna kostnad då vinterväghållning är lagstyrt.

Prognosen för samhällsbetalda resor visar ett underskott med 2,0 miljoner kronor, varav cirka 0,7 miljoner kronor beror på fler körda kilometer och resterande del av indexhöjningar inom befintligt avtal med leverantör. Verksamheten kan inte påverka denna kostnad bortsett från justering av taxa mot resenär, vilket inte är aktuellt i dagsläget. En säkrare prognos kommer att presenteras till tertial två 2023. Kostnaden för samhällsbetalda resor påverkas av antalet körda kilometer och resemönstret har förändrats de senaste åren på grund av pandemin. Det är därför svårt att jämföra mot tidigare år. För att kunna presentera säkrare prognoser arbetar förvaltningen med att se över hur resemönster har förändrats.

Ett steg mot budget i balans för verksamheten för allmän plats sker genom att trafikenheten har en lägre kostnad för personal på grund av vakanser och ökade parkeringsintäkter. Det är viktigt att dessa tjänster tillsätts för att enheten ska kunna fokusera på sitt kärnuppdrag och politiskt beslutade mål, men dessa vakanser skapar just nu möjlighet för att skapa ett totalt mindre underskott.

Allmän plats avser efter beslutad ändringsbudget att göra en besparing på 0,4 miljoner kronor på skötsel av grönytor. Dessutom pågår en besparing av inköp för entreprenader och konsulter. Det pågår även kontinuerligt arbete med fordonsplan för att effektivisera användningen och utvärdera behov av att äga kontra hyra maskiner. I arbete med återbruk för att minska påverkan på miljön och även ekonomi har verksamheten för Allmän plats använt virke från avverkning efter barkborren som påskpynt i rondeller och parker, insektshotell har skapats och som ved vid kommunens grillplatser. Utöver detta håller verksamheten på med en översyn för att se över möjligheten till budget i balans.

Verksamheten för måltidsservice

Prognosen för måltidsservice visar ett underskott med 1,2 miljoner kronor mot budget på grund av inflationen. Det beror på ökade livsmedelskostnader med 0,6 miljoner kronor och 0,6 miljoner kronor i lägre intäkt för måltider inom förskoleverksamheten då prognosen säger att det blir färre antal barn under

höstterminen. Dock leder färre antal barn till en lägre kostnad för utbildning- och arbetsmarknadsnämnden. Det innebär att verksamheten inte arbetar för att hantera denna kostnad utan endast kostnadsökningarna kopplat till inflation.

Verksamheten för måltidsservice arbetar med att minska de ökade livsmedelskostnaderna genom aktiva val av råvaror. Det pågår kontinuerligt arbete med att göra smarta inköp och arbete för att öka acceptansen av ökad andel vegetabilier i förskolan och skolan. Det sker bland annat genom att elever inkluderas via matråd och att sprida glädje kring måltiden genom till exempel street food på skolgårdar.

Verksamheten för måltidsservice har ökade volymer då fler barn äter maten i förskola och skolan. Det hanterar verksamheten utan att öka bemanningen. Inom måltidsservice pågår ett arbete med att digitalisera bemanningsplaneringen för ett effektivare arbetssätt. Effektiviseringsarbete pågår även genom introduktion av en app så att hemtjänstpersonal kan lägga beställningar av mat till måltidsköken.

Verksamheten för fastighet

Den del av verksamheten för fastighet som påverkas av internhyror visar för 2023 ett underskott på 4,3 miljoner kronor. Underskottet beror till stor del på ökade kostnader kopplat till index för externa lokaler. Det pågår en genomlysning för se över effekten av indexhöjningar, så prognosen kan komma att justeras.

Alla delar inom verksamheten för Fastighet visar tillsammans ett överskott med 2,1 miljoner kronor för år 2023 på grund av att städservice och övriga lokalkostnader som består av lokalbank, specialfastigheter och lokalkostnader som inte är hyresgrundande så som exempelvis rivning, sanering och nedskrivning visar ett överskott.

För att kunna bedriva fastighetsverksamheten kostnadseffektivt framgent när det sker kostnadsökningar kopplat till inflation ser verksamheten över flertalet alternativ till besparingar.

Förvaltningen arbetar med att energioptimera kommunens fastigheter. Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartlägga fastigheter för att se vilka investeringar som har störst effekt på olika fastigheter som exempelvis solceller och tilläggsisolering. Utöver detta pågår projekt med att minska energianvändningen genom beteendeförändringar. Detta arbete är kommunövergripande och genomgång av fastigheterna pågår. Upplevelseförvaltningen har sett över förbrukningsmönstret på flera fastigheter och måltidsservice arbetar för att minska energianvändningen i köken.

Implementering av nytt analysverktyg för ekonomisk uppföljning har skett inom verksamheten för fastighet och fortsatt arbete för ökad ekonomistyrning kommer



att ske. Det kommer att skapa möjligheter för en effektivare fastighetsförvaltning med starkare koppling till ekonomistyrning.

Verksamheten för fastighet har under våren ökat uthyrningsgraden i kommunens fastigheter och kommer att arbeta vidare för att öka uthyrningsgraden och för att utveckla arbetet med lokalförsörjning.

Bilaga: Kommunstyrelsens beslut 2023-05-29 §122, KS2023/283.

Gunilla Fröman
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Jenny Hertz
Business controller
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen

Paragraf 122

Ärendenummer KS2023/283

Kommunens tertialrapport 2023

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens beslutar att:

1. Tertialrapporten för januari-april 2023 med prognos för 2023 för Enköpings kommun fastställs.
2. Finansiella rapporter per april 2023 anmäls och läggs till handlingarna.
3. Nämnder med underskott skall till KS den 20 juni beskriva de åtgärder som har genomförts eller kommer att genomföras för att nå budget i balans, samt dess konsekvenser.

Sammanfattning

I tertialrapporten för januari-april konsolideras inte resultat och prognoser från kommunen, bolagen och kommunalförbundet. Däremot redovisas deras resultat och prognoser separat.

Prognosen för kommunens resultat exklusive exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar uppgår till 32 miljoner kronor vilket motsvarar 1,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Det är 15 miljoner kronor bättre resultat jämfört med det finansiella målet för 2023. Det bättre resultatet förklaras främst av en uppreviderad skatteprognos.

ENA Energi AB redovisar en prognos för helåret med -19 miljoner kronor och en avvikelse från budgeten med - 20 miljoner kronor där elintäkterna minskat som en följd av bränslebrist. Enköpings kommuns moderbolag AB och AB Enköpings hyresbostäder redovisar bägge något sämre prognoser för helåret jämför med budget samt kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo redovisar en prognos för helåret som ligger i linje med budget.

Kommunkoncernens totala investeringsbudget är 1 172 miljoner kronor för 2023 och utfallet för perioden januari-april uppgår till 239 miljoner kronor. Prognosen beräknas till 1 127 miljoner kronor vilket motsvarar 96 procent av budgeten och ger en budgetavvikelse på 45 miljoner kronor. Kommunkoncernens låneskuld fortsätter att öka i takt med att nya investeringar behöver finansieras. Skulden uppgick per

april 2023 till totalt 4 210 miljoner kronor, vilket är en ökning med 110 miljoner kronor sedan årsskiftet, och motsvarar 88 tusen kronor per invånare. Det är AB Enköpings hyresbostäder och Enköpings kommun som har den största delen av låneskulden. Sedan 2018 har låneskulden per invånare ökat med 25 tusen kronor eller 40 procent och motsvarar en ökning i genomsnitt på 8 procent per år.

Osäkerheten i den svenska och globala ekonomin är fortsatt stor med anledning av Rysslands invasion av Ukraina som starkt påverkat energipriser, råvarupriser, matpriser och räntenivåer. Den höga inflationen, liksom de stigande räntorna (globalt och i Sverige) slår allt mer mot investeringar och hushållens konsumtion i Sverige och påverkar alla sektorer och urholkar köpkraften vilket gör att ekonomin växer svagare och resursutnyttjandet minskar. Inflationen landade på 7,7 procent för 2022 men SKR menar att inflationen kommer falla tillbaka under 2023 för att hamna på mer normala nivåer kring 2 procent från 2024 och framåt.

Befolkningen i Enköpings kommun fortsätter att växa och under det första kvartalet 2023 ökade antalet invånare med 87 personer eller 0,2 procent. Uppsala län hade under motsvarande tid en ökning på 0,3 procent, Stockholms län hade lika stor ökning som Enköpings kommun det första kvartalet medan riket ökade med 0,1 procent.

Av kommunfullmäktiges 20 verksamhetsmål bedöms samtliga vara på rätt väg eller delvis på rätt väg. Den samlade bedömningen av kommunens måluppfyllelse baseras på nämnders och bolagsstyrelsers aktiviteter och prognos för måluppfyllelsen att nå målbild 2023. I de fall utfall på nyckelindikatorerna finns har även det vägts in i bedömningen. Bedömningen görs om respektive långsiktigt mål för 2023 är på rätt väg, delvis på rätt väg eller ej på rätt väg.

I tertialrapporten redovisas två av fyra medarbetarmål – "Sjukfrånvaron i Enköpingska minska" och "Kommunens personalomsättning är lägre än åtta procent".

Sjukfrånvaron uppgår till 8,3 procent för årets tre första månader vilket är på samma nivå som vid 2022 års slut och den externa personalomsättningen uppgår till 2,4 procent, vilket ger en prognos på 9,7 procent för helåret. Båda målen bedöms att vara delvis på rätt väg.

Kommunens tertialrapport är en sammanställning av nämnderna, bolagen och kommunalförbundets rapportering för perioden januari-april 2023.



Yrkanden

Peter Book (M) yrkar på ett tillägg av en tredje punkt i beslutssatsen:

”Nämnder med underskott skall till KS den 20 juni beskriva de åtgärder som har genomförts eller kommer att genomföras för att nå budget i balans, samt dess konsekvenser”

Kristjan Valdimarsson (SD) yrkar bifall till Peter Books (M) tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med Peter Books (M) yrkande och finner så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-05-22

Finansiell rapport för Enköpings kommunkoncern 2023-04-30

Finansiell rapport för Enköpings kommun 2023-04-30

Enköpings kommuns tertialrapport april 2023

Bilagor: Nämndernas tertialrapporter april 2023 (till KS, preliminära rapporter och till KF slutliga rapporter)

Beslutet skickas till:

Kommunens förtroendevalda revisorer, för kännedom

Samtliga nämnder, för kännedom